

**NOVOSTI, VSEBINSKI
POUDARKI IN DIDAKTIČNE
POSEBNOSTI
PRENOVLJENEGA KZ ZA
DRUŽBOSLOVJE/ZGO**

Pripravil: Roman Založnik

DRUŽBOSLOVJE/ZGODOVINA

KLJUČNE NOVOSTI, VSEBINSKI POUDARKI IN DIDAKTIČNE POSEBNOSTI PRENOVLJENEGA KZ

- Sledi **novim trendom** na področju didaktike in same zgodovinske znanosti.
- **KZ se prilagaja** tudi potrebam generacije Z in izzivom modernega časa, kot je denimo **uporaba umetne inteligence**. **KZ** omogoča dovolj **fleksibilno** vsebinsko, organizacijsko in notranje didaktično izvedbo predmeta.
- **KZ je pregleden, razumljiv** in tako konkretno **uporaben**.
- **Odprtost KZ**, ki dopušča večjo avtonomijo in izbirnost učitelju ter z njo povezano odgovornost.
- **KZ je naravnan** tako, da se pouk **usmerja v uporabo pridobljenega znanja in spodbuja k inovativnosti ter ustvarjalnosti v poklicu**; nakazuje povezave na poklicno oziroma strokovno področje, kjer je to mogoče.
- **Prenovljene učne vsebine**, ki jih je možno obravnavati v predvidenem številu ur (uskladitev s stroko).

DRUŽBOSLOVJE/ZGODOVINA

KLJUČNE NOVOSTI, VSEBINSKI POUDARKI IN DIDAKTIČNE POSEBNOSTI PRENOVLJENEGA KZ

- Obravnava **ključnih dogodkov**, ki so povezani z izzivi sodobnega sveta – ne le seznanjanje z njimi, temveč kritični razmislek.
- Posodobljena **terminologija** (vertikalna obravnava zgodovine: OŠ in SŠ).
- KZ omogoča **fleksibilno obravnavo zgodovinskih dogodkov**, s katerimi se srečujemo pri **lokalni, narodni in obči zgodovini**.
- Večji **poudarek** na obravnavi **nacionalne zgodovine (državotvornosti)**.
- **Poudarek tem iz 20. stoletja**, ki je Slovincem "dalo" samostojno državo.
- Poudarek na uporabi **IKT tehnologij, aplikacij, e – učbenikov**, ki so nujni del zgodovinskega izobraževanja.
- Vključeno **terensko delo z zgodovinskim raziskovanjem** (strnjeno, v obliki ekskurzije/posamezne ure, obisk muzeja, zbirk/spomenikov na prostem (npr. obisk pokopališča za preučevanje zgodovinskega spomina na prednike, in uporabo šolskih ali župnijskih kronik), samostojno opazovanje in raziskovanje ...).

KLJUČNE NOVOSTI, VSEBINSKI POUČARJI IN DIDAKTIČNE POSEBNOSTI PRENOVLJENEGA KZ

➤ Cilji

- Cilji so **jasneje opredeljeni** ter **povezani** s standardi znanj: zapisani in strukturirani so tako, da omogočajo smiselno diferenciacijo in individualizacijo pouka.
- **Zmanjšan obseg** ciljev oz. nekateri cilji so preoblikovani.
- Učitelj lahko **avtonomno razporeja cilje**, glede na zmožnosti in interese dijakov.

➤ Didaktični priporočila/pristopi

- Vsebuje didaktična priporočila za učitelje, katera **vsebujejo tudi priporočila za preverjanje in ocenjevanje znanja**.
- V didaktičnih priporočilih **več poudarka na prilagajanju** specifikam dijakov in izobraževalnih programov.
- **Učitelj se po lastni presoji** glede na izobraževalni program in predvideno **število ur odloči, katero skupino ciljev bo obravnaval pri temi Dinamični čas od prve polovice 19. stoletja do začetka druge svetovne vojne**.

KLJUČNE NOVOSTI, VSEBINSKI POUDARKI IN DIDAKTIČNE POSEBNOSTI PRENOVLJENEGA KZ

➤ Priporočeni načini izkazovanja znanja

- Kriteriji ocenjevanja lahko vključujejo **kreativnost, analitične sposobnosti, komunikacijo in raziskovalne veščine.**
- Proces učenja in način izkazovanja znanja dijakov se ugotavlja **z drugimi raznolikimi načini, primeri:**
  - rešen učni list ob obisku muzeja,
  - izdelava seminarских nalog/plakatov/e-predstavitev,
  - izdelava časovnega traku, iskanje sprememb imena skozi obdobja, odkrivanje pomnikov in dediščine v svojem kraju,
  - intervju s starejšimi družinskimi člani in zbiranje družinskih fotografij ter predmetov za ustvarjanje družinskega drevesa, obdobja... šolska razstava predmetov in umestitev v zgodovinski kontekst.
- **Sooblikovanje kriterijev** uspešnosti pri formativnem spremljanju, s **povratno učiteljevo ali vrstniško informacijo** ter **samovrednotenjem in s samorefleksijo.**

KLJUČNE NOVOSTI, VSEBINSKI POUČILSKI IN DIDAKTIČNE POSEBNOSTI PRENOVLJENEGA KZ

➤ Izkušnje

- Izpostavljene so **aktivne oblike dela** v procesu učenja, usvajanja veščin ter vseživljenjskega učenja.
- Aktivno učenje, povezave z vsakdanjim življenjem = boljše pomnjenje.
- Izmenjava preizkušenih praks med učitelji.

➤ Aktualizacija

- Posamezne vsebine **so aktualizirane**, npr. Slovenija-samostojna država.
- Ali pa povezava z vsakdanjim življenjem (**aktualni primeri in lokalno okolje**).

➤ Več perspektivnost

- Zgodovina **ni le enoznačna resnica**:
  - Pogled različnih družbenih skupin;
  - Narodi, sloji, posamezniki;
  - Strpnost in empatija.

KLJUČNE NOVOSTI, VSEBINSKI POUDARKI IN DIDAKTIČNE POSEBNOSTI PRENOVLJENEGA KZ

➤ Izzivi pouka zgodovine pri predmetu Družboslovje

- **Motivacija dijakov** (obravnavava zahtevnih, občutljivih tem)
- Kritično mišljenje v **digitalni dobi (generacija Z)**.
- Skupina za zgodovino predlaga oblikovanje **sodobnega učbenika z interaktivnimi vsebinami**.
- **Avtonomija učitelja z raznolikimi viri** (prepoznava, razumevanje, zanesljivost)

Nekaj primerov dela z viri

- **Kratek posnetek** iz arhiva RTV (npr. razglasitev samostojnosti).
- **Razprava:** *Kaj se vam zdi najbolj čustven trenutek?*
- Izdelajo **časovni trak** dogodkov (plebiscit, razglasitev, vojna, priznanja).
- Dijaki pripravijo **kratke predstavitve:** *Kaj bi vprašal(a) enega od akterjev, če bi ga danes srečal?*
- **Diskusija:** *Zakaj se zgodovina osamosvojitve še vedno pojavlja v političnih razpravah?*
- Zaključek: **anketni list** *Ali je poznavanje osamosvojitve pomembno za tvojo identiteto?*

KLJUČNE NOVOSTI, VSEBINSKI POUČILSKA IN DIDAKTIČNE POSEBNOSTI PRENOVLJENEGA KZ

PREDLOGE UČNIH UR NA TEMO OSAMOSVOJITVE SLOVENIJE, KJER BODO DIJAKI UPORABLJALI VIRE:

1. Uvodna ura – spoznavanje in motivacija

- Uporabi knjigo *Osamosvojitve* (Strlič, 2020) z ilustracijami.
- Dijaki v skupinah preberejo kratke odlomke in iz njih naredijo strip ali miselni vzorec.
- Kratek posnetek iz arhiva RTV (npr. razglasitev samostojnosti).
- Razprava: *Kaj se vam zdi najbolj čustven trenutek?*

2. Raziskovalna ura – razumevanje procesa

- Uporabi članek Uroša Cajnka, *Osamosvojitve Slovenije – samostojno učenje zgodovine* (2018), *Zgodovina v šoli – metoda ribje kosti*.
- Dijaki v skupinah analizirajo: vzroke (gospodarske, politične, družbene) in posledice (vojna, priznanje, nova država).
- Izdelajo časovni trak dogodkov (plebiscit, razglasitev, vojna, priznanja).
- Viri: fotografije, govorni posnetki (Bučar, Kučan, Peterle).

3. Razprava in refleksija – pomen osamosvojitve

- Uporabi knjigo *Resnica o osamosvajanju Slovenije* in izbrane citate akterjev.
- Dijaki pripravijo kratke predstavitve: *Kaj bi vprašal(a) enega od akterjev, če bi ga danes srečal?*
- Diskusija: *Zakaj se zgodovina osamosvojitve še vedno pojavlja v političnih razpravah?*
- Zaključek: anketni list (kot pri raziskavi Šepec 2022): *Ali je poznavanje osamosvojitve pomembno za tvojo identiteto?*

